

Jednota Československé obce legionářské v Českém Brodě WWW.VETS.CZ

Příloha č. 1

Popis programu na setkání jednoty ČsOL Český Brod v Kolíně 2009:

A) návštěva nového židovského hřbitova a zdokumentování VPM

Nový židovský hřbitov vznikl v letech 1886–87 a sloužil židovským obyvatelům města až do druhé světové války. 15. 3. 1945 hřbitov poškodily výbuchy několika bomb při spojeneckém bombardování Kolína. V roce 1989 byla zbořena obřadní síň, která stála na pravé straně od vchodu a dříve také zřejmě sloužila jako modlitebna (synagoga?).

Uprostřed hřbitova se tyčí pomník* židovským obětem nacismu, postavený v roce 1950 podle návrhu akademické sochařky *Věry Bejrové* a architekta Ing. *Jaroslava Křeliny*. Tvoří ho střední obelisk a osm nápisových desek se jmény obyvatel Kolína, kteří zahynuli za holocaustu. V pomníku je uložena prst z terezínského ghetta, z národního hřbitova v Terezíně, z Osvětimi, Majdanku, Lodže a Varšavy.

Nový židovský hřbitov je zapsán do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod číslem 44387/2–4417.

B) položení kytic ke dni státnosti České republiky (Kolín-nový hřbitov)

na hrob Radka Peřiny

k pomníkům padlým

Jednota Československé obce legionářské v Českém Brodě WWW.VETS.CZ

C) zdokumentování VPM – obelisk

Obelisk z roku 1867 označuje hromadný hrob pruských vojáků z prusko-rakouské války v roce 1866. Původně byl na hřbitově, který byl zrušen v roce 1882. Obelisk stojí volně u špitálního kostela sv. Jana Křtitele.

D) návštěva památníku na vrchu Bedřichov k bitvě u Kolína a zdokumentování VPM

Dne 18. června 1757 se u Kolína odehrála jedna z nejvýznamnějších bitev evropských dějin z politicko-vojenského hlediska. Po politické stránce to byl první a rozhodující úder expanzivním snahám *Fridricha II. Pruského*, který měl obležením Prahy na dosah vítězství v později tzv. sedmileté válce, během níž chtěl k Prusku připojit hospodářsky silné české země. Po vojenské stránce je bitva u Kolína jako jedna z klasických ukázek lineární taktiky zařazena mezi nejnámější akce evropských vojenských dějin.

Pruský král *Fridrich II.* se rozhodl k další válce proti uherské císařovně *Marii Terezii*, přestože zahraničně-politická situace nebyla zrovna příznivá, která nakonec trvala sedm let od roku 1756 do roku 1763 (proto se nazývá „sedmiletá“). Když na podzim roku 1756 překročil české hranice, dvakrát se úspěšně střetl s habsburskou armádou – 1. října 1756 u Lovosic a 6. května 1757 u Štěrbohol. Po druhém vítězství Prusové rychle oblehli Prahu. Jelikož situace začala být velmi vážná, zaslala císařovna *Marie Terezie* spěšný dopis polnímu maršálkovi *Leopoldu Josefovi Daunovi*, kterého zastihl 9. června 1757 u Golčova Jeníkova. V dopise ho zapřísahala k rozhodné akci proti pruskému vojsku, zbavila ho odpovědnosti za případný neúspěch a naopak mu slíbila velkou odměnu za zdar operace. Za těchto podmínek polní maršálek *Daun* úkol přijal a vydal se na postup ke Kolínu. Ve dnech 16. – 21. června 1757 rozbalil svůj stan v Krychnově, kde očekával další vývoj situace.

Král *Fridrich II.* zřejmě vycítil nebezpečí. Proto již 12. června 1757 ukončil obléhání Prahy, vydal se na pochod, u Kouřimi se 15. června spojil s další částí svého vojska a provedl složité manévrování. Jeho výsledkem bylo, že kolem 10:00 hodin dopoledne dne 18. června 1757 stanula proti sobě obě vojska v postavení kolem císařské silnice Praha – Kolín. Král *Fridrich II.* zjišťoval situaci z oken zájezdního hostince Zlaté slunce, odkud zjistil výhodnost postavení *Daunova* vojska. Aby si mohl připravit strategii, a nechal oddechnout vojáky po pochodu, vyhlásil toho dne i z důvodu velkého vedra odpočinek do 13:00 hodin.

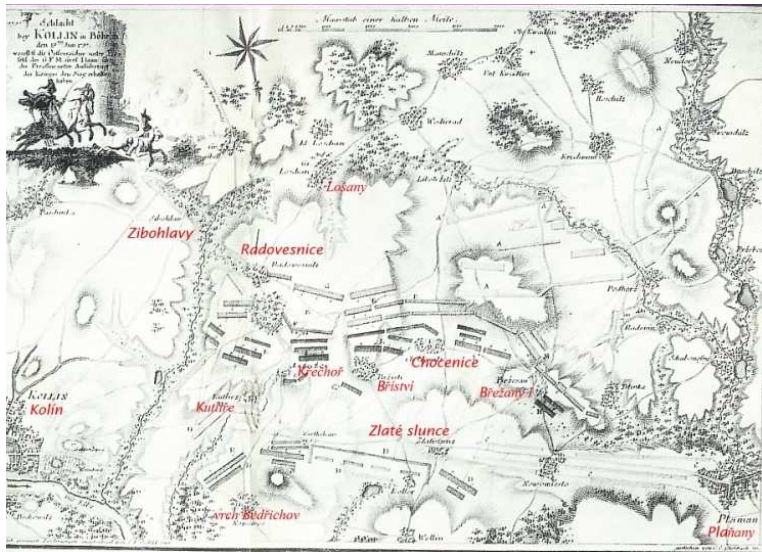
Vlastní bitva se rozpoutala ve 13:30 hodin, kdy ji zahájila palba habsburského dělostřelectva. Odehrála se v prostoru mezi obcemi Vítězov (tehdy Kly), Křečhoř, Kuplíře, Chocenice, Bříství a Břežany I. Kolem 16:00 hodin byla situace kritická pro habsburskou armádu, kdy přešli Prusové do mohutného protiútku a vytvořili hluboký klín v protivníkově postavení. Kolem 19:30 hod. se situace obrátila díky známému útoku dragounů z pluku prince *de Ligne*, kterým se pro jejich mládí přezdívalo „holobrádci“. Bitevní vřava skončila ve 20:30 hodin ústupem *Fridricha II.* na Nymburk.

Po prohrané bitvě u Kolína byl *Fridrich II. Pruský* nucen vzdát se svých vytoužených cílů na připojení českých zemí k Prusku a Čechy opustit. Od té doby pak následovala řada jeho porážek, která vyvrcholila obsazením Berlína ruskými vojsky.

V nedaleké obci Lošany byl zřízen provizorní lazaret, kde bylo po bitvě ošetřeno mnoho zraněných rakouských vojáků a přibližně 2000 jich tam bylo pohřbeno v hromadných hrobech.

Jednota Československé obce legionářské v Českém Brodě WWW.VETS.CZ

Přehledy

1. síla armád

Habsburská armáda – velitelem byl polní maršál, hrabě Leopold Josef Daun, pěchota 35 000, jízda 19 000, 145 děl.

Pruská armáda – velitelem byl pruský král Fridrich II., pěchota 20 000, jízda 14 000, 92 děl.

2. ztráty armád

Habsburská armáda – 9 000 mužů z toho 359 důstojníků.

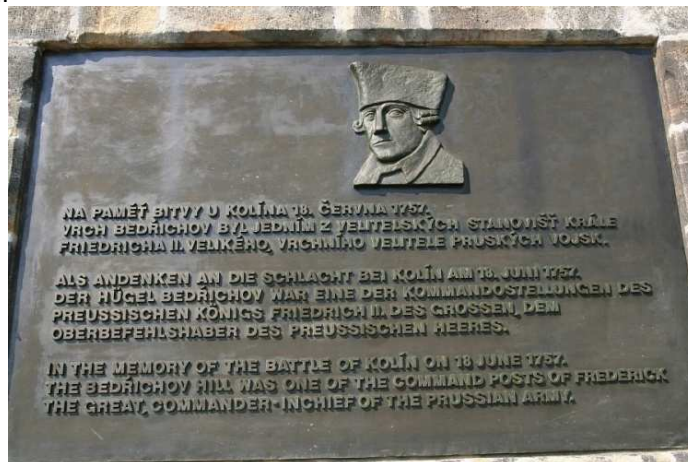
Pruská armáda – 13 000 mužů, z toho 396 důstojníků, zabaveno 45 děl a zajato přes 1 000 vojáků.

Na počest bitvy u Kolína byl již 22. června 1757 založen *Marií Terezií* nejvyšší rakouský vojenský řád, který nese jméno KOLÍN, a jehož prvním nositelem se stal polní maršál a hrabě *Leopold Josef Daun*.

Památník bitvy u Křechoře byl vybudován v roce 1898 u příležitosti 50. výročí nástupu císaře Františka Josefa I. na trůn. Autory památníku jsou architekt Václav Weinzettel a akademický sochař Mořic Černil, odborní učitelé sochařské školy v Hořicích. Bronzové desky s reliéfy byly uloženy v Žertově špejchaře v Bříství, na jejich místě je nekovová kopie. Památník je zapsán do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod číslem 33287/2–816.

Památník bitvy na vrchu Bedřichov (279 m. n. m.) nechal v letech 1840 – 42 vystavět majitel kolínského panství Václav Veith. Pomník je zapsán do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod číslem 34469/2–879.

Již od minulého století je křechořský památník místem setkání a mítinků. Od roku 1997 je zde každoročně při příležitosti bitvy u Kolína pořádána velká vzpomínková akce za účasti historických nadšenců z celé Evropy. Dokonalé uniformy, šviháčtí dragouni i přítomnost významných osobností jen podtrhují zájem odborné i laické veřejnosti o celé dění.

pamětní deska na památníku Bedřichov

Jednota Československé obce legionářské v Českém Brodě
WWW.VETS.CZ

památník na vrchu Bedřichov

památník u Křechoře

Zdroje informací: www.cestyapamatky.cz, www.vets.cz.